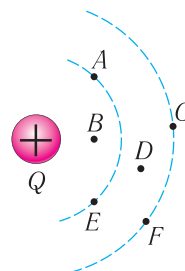

1. Што называюць напружанасцю электростатычнага поля?
2. Як разлічыць напружанасць электростатычнага поля пунктавага зараду ў некаторым пункце гэтага поля?
3. Як вызначыць сілу, якая дзейнічае з боку электростатычнага поля на змешчаны ў яго пункты зарад?
4. Ці можна назваць паскарэнне свабоднага падзення $\vec{g} = \frac{\vec{F}}{m}$ напружанасцю гравітацыйнага поля?
5. Пробны зарад змяшчаюць у розныя пункты электростатычнага поля, створанага зарадам Q (мал. 108). У якіх пунктах модуль напружанасці поля максімальны? мінімальны? У якіх пунктах ён аднолькавы?
6. Як накіравана напружанасць поля, створанага пунктавым зарадам $Q < 0$; пунктавым зарадам $Q > 0$?
7. У чым заключаецца прынцып суперпазіцыі электростатычных палёў?

Мал. 108

Прыклад рашэння задачы

Два нерухомыя пунктавыя зарады $Q_1 = 6,70$ нКл і $Q_2 = -13,3$ нКл знаходзяцца ў паветры на адлегласці $r = 5,00$ см адзін ад аднаго. Вызначце модуль напружанасці электростатычнага поля ў пункце, які знаходзіцца на адлегласці $r_1 = 3,00$ см ад дадатнага зараду і $r_2 = 4,00$ см ад адмоўнага.

Дадзена:

$$Q_1 = 6,70 \text{ нКл} = 6,70 \cdot 10^{-9} \text{ Кл}$$

$$Q_2 = -13,3 \text{ нКл} =$$

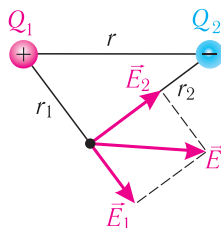
$$= -1,33 \cdot 10^{-8} \text{ Кл}$$

$$r = 5,00 \text{ см} = 5,00 \cdot 10^{-2} \text{ м}$$

$$r_1 = 3,00 \text{ см} = 3,00 \cdot 10^{-2} \text{ м}$$

$$r_2 = 4,00 \text{ см} = 4,00 \cdot 10^{-2} \text{ м}$$

$$|\vec{E}| \text{ — ?}$$

Мал. 109

Рашэнне. Згодна з прынцыпам суперпазіцыі напружанасць рэзультуючага поля $\vec{E} = \vec{E}_1 + \vec{E}_2$ (мал. 109) вызначаюць паводле правіла паралелаграма. Тут $\vec{E}_1$ і $\vec{E}_2$ — напружанасці палёў, створаных пунктавымі зарадамі Q_1 і Q_2 у дадзеным пункце. З умовы задачы і тэарэмы Піфагора вынікае, што вугал паміж $\vec{E}_1$ і $\vec{E}_2$ прамы.

Модуль напружанасці E рэзультуючага поля знойдем па тэарэме Піфагора: $E = \sqrt{E_1^2 + E_2^2}$. Паколькі зарады Q_1 і Q_2 пунктавыя, то

$$E_1 = k \frac{Q_1}{r_1^2}, \quad E_2 = k \frac{|Q_2|}{r_2^2}.$$

$$\text{З улікам гэтага } E = k \sqrt{\left(\frac{Q_1}{r_1^2}\right)^2 + \left(\frac{Q_2}{r_2^2}\right)^2}.$$

$$E = 8,99 \cdot 10^9 \frac{\text{Н} \cdot \text{м}^2}{\text{Кл}^2} \sqrt{\left(\frac{6,70 \cdot 10^{-9} \text{ Кл}}{(3,00 \cdot 10^{-2} \text{ м})^2} \right)^2 + \left(\frac{1,33 \cdot 10^{-8} \text{ Кл}}{(4,00 \cdot 10^{-2} \text{ м})^2} \right)^2} = 100 \frac{\text{кВ}}{\text{м}}.$$

Адказ: $E = 100 \frac{\text{кВ}}{\text{м}}$.

Практыкаванне 14

1. У некаторы пункт электрстатычнага поля, у якім модуль напружанасці $E = 160 \frac{\text{кВ}}{\text{м}}$, змяшчаюць пунктавы зарад $q = 4,00 \text{ нКл}$. Вызначце модуль сілы, якая дзейнічае на гэты зарад з боку электрстатычнага поля.

2. Вызначце модуль пунктавага зараду, які знаходзіцца ў паветры, калі на адлегласці $r = 1,0 \text{ см}$ ад зараду модуль напружанасці поля $E = 3,6 \frac{\text{кВ}}{\text{м}}$.

3. Два дадатныя пунктавыя зарады знаходзяцца на адлегласці $r_0 = 10 \text{ см}$ адзін ад аднаго. У пункце, размешчаным на прамой, якая злучае зарады, на адлегласці $r_1 = 8,0 \text{ см}$ ад першага зараду модуль напружанасці рэзультуючага электрстатычнага поля роўны нулю. Вызначце адносіны зарадаў $\frac{Q_1}{Q_2}$.

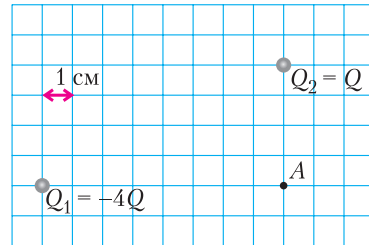
4. Электрстатычнае поле ў пэўным пункце створана нерухомымі пунктавымі зарадамі $Q_1 = -4Q$ і $Q_2 = Q$ (мал. 110).

а) Адлюструйце ў выбраным вамі маштабе напружанасці $\vec{E}_{1A}$ і $\vec{E}_{2A}$ палёў, створаных кожным зарадам у пункце A .

б) Пазначце на малюнку напрамак рэзультуючай напружанасці $\vec{E}_A$.

в) Вызначце модуль рэзультуючай напружанасці E_A поля, калі $|Q| = 8,0 \text{ нКл}$.

5. Пылінка масай $m = 2,5 \cdot 10^{-8} \text{ г}$ мае зарад $q = 5,0 \cdot 10^{-12} \text{ Кл}$. Напружанасць поля ў пункце, дзе знаходзіцца пылінка, накіравана вертыкальна ўверх. Вызначце модуль напружанасці электрстатычнага поля, калі пылінка знаходзіцца ў раўнавазе.

Мал. 110

